

Rahapeliuotoilla rahoitettujen toimintojen rahoitusmalli

Hankeryhmän kokous

16.9.2021

Paikalla:

Henrik Haapajarvi (pj)

Valtteri Aaltonen

Mikaela Nylander

Saila Ruuth

Tuomo Puumala

Anna-Mari Vimpari

Seppo Määttä

Riina Pursiainen (sihteeri)

Parlamentaarinen seurantaryhmä

Eduskunnan puhemiesneuvostolle on lähetetty ma 13.9 pyyntö koordinoida eduskuntaryhmien edustajia koskeva nimeämispyyntö eduskuntaryhmien suuntaan. Eduskuntaryhmät ilmoittavat edustajansa (yksi edustaja ja tämän varajäsen) puhemiesneuvostolle Valtioneuvoston asettamaan valtionavustustoiminnan rahoitusmalli –hankkeen parlamentaariseen seurantaryhmään. Ajatus on, että alkuvaiheessa seurantaryhmän työtä fokusoidaan siten, että hankeryhmä esittää seurantaryhmälle kysymyksiä joihin se odottaa seurantaryhmän kantoja. Myöhemmässä vaiheessa seurantaryhmä kommentoi annettuja ehdotuksia. Lisäksi hankeryhmä tarjoaa parlamentaariselle ryhmälle vastauksia heidän kysymyksiin. Parlamentaarinen seurantaryhmä tapaa toisiaan alustavasti noin 3-4 viikon välein. Ryhmän ensimmäinen kokous on lokakuun alkupuolella. Parlamentaariseen seurantaryhmään tullaan kutsumaan myös edunsaajien asiantuntijaedustajat.

Edunsaajien edustajat parlamentarisessa seurantaryhmässä

Puheenjohtaja ehdotti, että edunsaajajärjestöille lähetetään viikolla 38 nimeämispyyntö siten, että jokaiselta edunsaajajoukon sektorilta pyydetään kattojärjestön edustaja. Asiantuntijanimeämisen lisäksi edunsaajia osallistetaan myös muutoin prosessin aikana. Ehdotus on:

- Urheilu: Olympiakomitea
- Nuoriso: Allianssi
- Sosiaali- ja terveysala: SOSTE
- Kulttuuri: Kultra ry
- Tiede: Tieteellisen seurain valtuuskunta

Keskustelussa tuotiin esiin ruotsinkielisten edustajien tärkeys sekä Kultra ry:n rooli työnantajien edustajana, joka saattaa aiheuttaa kriittisiä kommentteja samoin kuin SOSTE:n oma asema suhteessa jäsenjärjestöihin. Em. huolimatta todettiin, että tämä lienee paras vaihtoehto. Ruotsinkielisten edunsaajien osalta todettiin, että prosessissa pidetään huolta ruotsinkielisen tiedotuksen riittävydestä.

Hankeryhmän työskentely hankkeen aikana

Hankkeella on kolme kuukautta aikaa valmistua. Tavoitteena on luoda tiekartta seuraaville vaiheille ja niitä koskevalle päätöksenteolle.

Puheenjohtaja ehdotti, että valmistelutyö jaksotetaan seuraavasti:

- Ensimmäinen kuukausi käytetään Liikasen selvityksen vaihtoehtojen 3 ja 4, eli osittaisuudistuksen ja kokonaisuudistuksen arviointiin (plussat ja miinukset; ennakoitavuus, vakaus, edunsaajien autonomia), jonka perusteella valitaan lähtökohta jatkovalmisteluille.
- Toinen kuukausi käytetään valittavan mallin jatkojalostamiseen ja siihen liittyviin lainsäädäntökysymyksiin (ml. vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön sekä mahdolliset haasteet koskien voimassa olevaa EU-lainsäädäntöä).
- Kolmannessa vaiheessa keskitytään valtioavustuksia koskevaan rahoitustasokysymykseen.
- Em. vaiheistusluonnos viedään keskusteltavaksi parlamentaariseen seurantaryhmään.

Ensimmäisen vaiheen selvittävät asiat lokakuun puoliväliin mennessä

Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään osittais- ja kokonaisuudistusten hyviin ja huonoihin puoliin niin virkamiestasolla kuin poliittisella tasolla.

Kokonaisuudistus:

- Yleiskatteellisuuteen siirtymisen yhdistäminen korvamerkittyihin varoihin lainsäädäntönäkökulmasta – kysymys VM:ään
- Nykyisten jako-osuuksien säilyttäminen lainsäädännössä – onko mahdollista luoda malli joka ei olisi altis poliittisille muutoksille?

Osittaisuudistus:

- Mitkä toimijat tulisi siirtää yleiskatteeseen ja mitkä jätetään nykyisen systeemin alle (huom! Olemassa olevat listat aiemmista selvityksistä).
- Onko osittaisuudistus kevyempi toteuttaa kuin kokonaisuudistus
- Sihteeristössä on vahva kanta siihen, että tulisi siirtyä suoraan kokonaisuudistukseen päällekkäisen työn välttämiseksi (kaikki sihteeristön asiantuntijat ovat olleet mukana Liikasen raportin valmistelussa).

Puheenjohtaja toivoi myös hankeryhmän sopivan yhteisistä pelisäännöistä hankkeen aikana. Puheenjohtaja toivoi välttämään omia ulostuloja ja haastatteluja sekä harkitsemaan omia tapaamisia edunsaajien kesken.

Edunsaajille on hyvä tuoda esiin Liikasen raporttia varten tehdyt lausunnot, jotka ovat myös hankeryhmän käytössä, joten hanke ei lähde nollassa.

Hankeryhmälle perustetaan oma Tiimeri-tila aineistoille ja yhteiselle työlle.

Keskustelussa käsiteltiin EU:n komission ja tuomioistuinten reaktioita, joihin myös sihteeristö kiinnitti kokouksessaan huomiota. Todettiin, että jotain keskustelua Komissioon ja EUS:iin on käytävä, mutta yhtiön monopoliaseman EU-oikeudellinen perusta ei riipu siitä saatavien tuottojen käytöstä, vaan rahapelihaittojen vähentämisestä. Koska näihin monopoliin vaikuttaviin tekijöihin ei ole tarkoitus hankkeessa koskea, EU-oikeudellinen tilanne saattaa olla pelättyä parempi.

Puumala esitti, että rahoituksen tasoon tulisi keskittyä jo aiemmassa vaiheessa hanketta, sillä se koskettaa edunsaajia enemmän kuin hallinnollinen uudelleenjärjestely. Rahoitustasoon liittyvät kysymykset koskevat kokonaisuudistuksessa kehystason nostoa vuodesta 2024 alkaen ja osittaisuudistuksessa kompensaation tasoa. Kysymys rahoituksen allokoinnista liittyy vaihtoehtoihin allokoida koko valtionavustusraha tai osa rahasta. Puheenjohtaja ehdotti, että rahoitustasoon liittyviin kysymyksiin palataan kun em. vaiheet 1 ja 2 on selvitetty.

Ruuth totesi, että valitulla mallilla saattaa olla vielä selvittämättömiä vaikutuksia eri tahoille. Tarkoittaako esim. jako-osuuksien ennustettavuuden takaaminen yhteistä jakokeskusta.

Korvamerkintöjen saamisesta yleiskatteeseen epäiltiin, sillä se ei Puumalan mukaan onnistunut esim. YLE:lle. Ennustettavuuden vaatimus suhteessa eduskunnan budjettivaltaan on haastava vaatimus. Tässä parlamentaarinen "herrasmiessopimus" on todennäköisesti ainut vaihtoehto.

Päätettiin edetä siten, että tehdään työohjelma puheenjohtajan esityksen perusteella.

Edunsaajien osallistaminen

Edunsaajia osallistetaan hankkeen aikana sekä perinteisesti muutamassa yhteisessä seminaarissa tai työpajassa. Lisäksi hyödynnetään Liikasen raportin valmistelussa saatuja edunsaajien lausuntoja. Työpajojen/seminaarien välillä hyödynnetään virtuaalista HowSpace -työtilaa, jota esiteltiin Pursiaisen toimesta. Howspace mahdollistaa hankkeen viestinnän, eri versioista kommentoinnin sekä kommenttien analysoinnin samassa paikassa. Howspace soveltuu suuren porukan avoimen keskustelun fasilisointiin ja tiedotukseen parhaiten, mutta siellä ei voi työstää yhteisesti dokumentteja. Päätettiin perustaa työtila, kun sinne on jotain lisättävää.

Seuraavan hankeryhmän tapaamiseen palataan viikolla 38.